POSTMASTER:
DO NOT FORWARD SEND ADDRESS CHANGES TO ERŐS VÁR, Box 02148 Cleveland, OH 44102 (USPS 178560)

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

56. ÉVFOLYAM 1990. DECEMBER 6. SZÁM

MINDEN A TIÉTEK

„... minden a tiétek; ti pedig a Krisztusé..." *(1Kor 3:22-23)*

Mikor a szentestén szerte a földön kigyulladnak a karácsonyfa gyertyácskái, sok millió gyermek először ámul el csodálatos fényességén. Vannak olyan gyerekek, akiknek szívéből kacagva röppen ki ilyenkor a boldogság, de vannak olyanok is, akik szólni sem bírnak, csak könny szalad végig az arcukon. Az ő kicsiny szívükbe a fényes fa ágai mögül, a magukhoz szorított játékok közül belecseng egy titokzatos messzeségből jövő, tiszta, csendes szó, mely talán itt maradt az egykori angyali énekből, és ilyenkor feléled, végig repül a földön és megüti az igazán tiszta gyermekszívek kristályhangját és úgy cseng és zeng benne édesen és felejthetetlenül: „Minden a tiétek..." Karácsonyfa és játék, ég és föld, szépség és boldogság, angyalok és jó szülők: minden a tiétek. Betölti ez a szó a szülők szívét is, és amikor magukhoz szorítják boldog gyermekeiket, elfelejtenek minden gondot, mely a nyomasztó jelent keseríti, sok aggodalmukat, amely a jövendőben sötétlik; nézik a karácsonyfát, ölelik szívök drága kincsét, és ebben az áldott percben világosabban és vigasztalóbban meghallják ők is a karácsonyi igét: „Minden a tiétek..."

De ez a drága karácsonyi égi üzenet, mely kicsordulásig meg tudja tölteni a boldog szíveket, nem tud mindenütt megszólalni. Látunk szegényeket, a nekik gyújtott karácsonyfák előtt, éhesen, rongyosan, betegen. Tudunk családi otthonokról, ahol gyász és csendesség van karácsonyestén is, elhagyottakról, akiket a karácsonyi szeretet nem tudott kikutatni és megvigasztalni. Ismerünk szíveket, amelyek nehéz megpróbáltatásokban szenvednek, és sokszor úgy érzik, hogy semmi sem az övék abból, amiért annyit imádkoztak és könyörögtek. Ezek nem tudnak belépni a karácsonyi örömhirdetés széttárt nagy kapuján. Elszorul a szívünk, ha végig gondolunk mindazokon, akiknek nincsen karácsonyuk. Milyen szomorú ez a földi élet, hogy nemcsak testi, hanem lelki szűkölködés is van benne. Milyen szomorú számbavenni azokat, akik a karácsonyt hozó Krisztust el-

vesztették. Milyen szomorú végigtekinteni azok hosszú során, akiknek az életéből nem tér dicsőség a magasság felé, nem növekedik a békesség a földön és nem terjed a jóakarat az emberek között.

A Krisztus által megváltott föld bűnös föld ma is. A betlehemi bölcső körül ezen a karácsonyon is vasba öltözködött népek állanak, készen egymás öldöklésére, ha majd az ünnep elmúlik. És a mai világ útvesztőibe keveredett emberek nagy része azért van olyan mélyen az útvesztők között, mert a Krisztus felé vezető út csak betlehemi ösvény a számára, amelyikre csupán karácsonykor gondol, de azután elmúlik szívéből a gyengédség, nem erőlteti tovább a szeretetet, nem hallgat tovább a jóság biztatására, hanem tovasiet a keménységű és engesztelhetetlen önzés és küszködés útján. Kérdezd meg őket: hova visz az út? Felemelkedhetik az ember a csilla-

Ne menjünk egyedül!

Halk hóesésben karácsony előtt
megyek az úton egyedül.
Mind halványak, ködbeveszők
az Ipolyon túli hegyek.
Most Betlehem felé megyek.
Bent szívemben az öröm
boldog glóriát hegedül.

Fehér utamra hirtelen
árnyék vetődik, vádló kérdés:
A pásztorok is együtt mentek,
a bölcsek is hárman hódoltak...
Mit mond a betlehemi Gyermek,
hogyha senki nem lesz velem,
ha egymagamban érkezem?!
Hát az én szívem nem dobolja
karácsony örök riadóját:
„Menjünk el m i n d Betlehemig!"?

Kinyújtom kereső kezem:
ráncos öreg kezek,
kicsiny gyermekkezek
simuljanak belé!
Induljunk együtt Betlehem felé!
Együtt a gyászolókkal,

az egyedülvalókkal!
Hiszen a nagy örömből
mindnyájunknak telik!
A jászol mellett
ma mindnyájunkra üdvösség derül!

Halk hóesésben Betlehem felé
ne menjünk egyedül!

T. E.

gok magasságáig, kikutathatja az életfejlődés legmélyebb titkait, készíthet gépeket, melyek nemcsak dolgoznak, hanem gondolkoznak s beszélnek helyette, a szíve mégis csak az övé marad, s az a szív fájni fog, mikor szenvedés éri, örülni fog, mikor boldogság dobogtatja, álmodni fog örökké nem a kívülről tökéletesebb, hanem a belülről jobb életről. Ennek az álomnak és ennek a szívnek legdrágább ünnepe csak karácsony maradhat, amikor csak annak van igazi értéke, ami a szívben igaz és tiszta, ami magasabb minden földi vágynál, és ami a legközelebb hozza a világnak a megváltással szemben még mindig ellenkező lelkét a Krisztushoz, Akit minden szív számára Isten odahelyez a betlehemi bölcsőbe...

Ezért mondja az apostol folytatásképpen: „Ti pedig Krisztusé (vagytok)... " Nem kísérlet volt az Isten Fiának emberi testbe öltözködése, hogy hátha sikerül ezt a bűnös világot megjobbítania. Nem szelíd ígéret volt az angyali énekben zengő evangélium: „Született nektek Megváltó, ki az Úr Krisztus", hanem karácsonykor Istennek az a kegyelmes döntése nyilváníttatott ki, hogy Ő megváltja szeretetből azokat, akiket el kellene veszítenie igazságból. Felséges dolog történt. Elindult a betlehemi Gyermekben az Isten szeretete érettünk. „Nem magamtól jöttem", mondta Jézus később János evangéliumában, „hanem az én Atyám küldött engemet". Elindult Benne a szeretet a gyűlölködés ellen, a megbocsátás a haragtartás ellen, az alázatosság a kevélység ellen, az önfeláldozás az önzés ellen, a békesség az öldöklések ellen, s a kegyelem a bűnök minden légiója ellen. Csak az érti meg karácsony második szavát: „Ti pedig Krisztusé vagytok", aki szentséges és áldott teljes igazságnak ismeri Krisztus szavát: „Mindent nekem adott át az én Atyám!" Ezt az egész világot, gyarlóságba hanyatlott egész életével, betegeivel, szegényeivel, haldoklóival, gyenge jószándékaival és komoly bűnbánatával, ezerféle gondja, bánata és vágyakozásaival, abban a szörnyű tanácstalanságban és gyengeségben, ami mindig rajta volt a földi élet egészén — mind, mind Neki adta, hogy a szeretet által átmelegítse, jóság által elviselhetőbbé tegye, Isten kegyelméből megjavíthatóvá alakítsa...

Akármilyen messze is van még ma is a földön élő emberiség karácsony égi békességének, szeretetének és boldogságának drága örömeitől, mégis Krisztusé ez a világ, amelyet vére hullásával megváltott és Isten kegyelméből odahelyezett. Ezt a folyton hullámzó s javulni nem is látszó világot Krisztus át akarja és át is fogja változtatni Isten országává. És ha valaki ebben a láthatatlan átváltozásban csak egy mustármagnyi növekedést is tud jelenteni, akkor csak hordozza az olyan ember békességgel és reménységgel életének bajait, keserűségeit, saját gyarlóságát. Karácsony napján tisztán és hallhatóan vigasztal a szent ige: „Minden a tiétek: ti pedig Krisztusé!"

/Kemény Lajos (1883—1953)
pesti esperes 1935. dec. 25-i prédikációjából/

Százhárom esztendő múltával...

A harag sodró hulláma, az egyoldalú meglátás nyomán elhangzott vélemény sántító igazsága nem ismeretlen özv. Bogád Sámuelné, született Horváth Karolina hosszú életében. És más vonások is bizonyítják, hogy olyan világban él, amelyikben az emberi élet törékeny csónakja sokszor zuhan zátonyokra, de mégsem süllyed el vagy időzik posványos vízeken szükségtelenül. És a reménytelenség ijesztő falainál sem akadt meg életútja, mert Istent hívő, Krisztust követő lélek, aki komolyan vette a keresztyén élet útjának törvényeit.

Hitének nincsenek bonyolult kérdései. Amint gyermekkorában nem kételkedett szülei szavában, éppenúgy természetesen fogta fel a tízparancsolat és az önmagát feltáró Megváltó Krisztus tanításait. Ennek alapján szereti evangélikus egyházát és tisztelettel gondol templomára s annak szolgáira. Egyházunk énekeiből sokat ismer szószerint és többször megesik, hogy két lelkész vejét egy-egy énekszakasszal emlékből tovább tudja énekelni.

1990. december 1-én töltötte be a 103. életévét. Lelki, szellemi és testi állapota ma is egészséges. Csupán ennek a hosszú útnak a fáradtsága és kopása lassítja le szervezetének funkciót. Válasza kérdéseinkre lassúbb az átlagnál s látása és hallása is emlékeztet bennünket arra, hogy százhárom esztendő hosszú vándorlást jelent a mi emberi életünkben. De minden szava értelmes, világos és tiszta, olyan, mint az élete volt.

Életkedve nem fogyott el és borússá is csak akkor válik, amikor az idő is az és emlékeztet mulandóságunkra. Hazakészülése olyan, mint azoké, akiknek itt, ebben a mulandó életben, de odaát is élnek szerettei. Ezért mind a két ország kedves számára.

Isten három leánygyermekkel tette életét boldoggá. Ma, az unokákkal együtt húszon felülre növekedett a család, akik között két lelkész, két egyetemi tanár, középiskolai és elemi iskolai tanító van a más pályákon levőkön kívül és akik mind evangélikusok. Egyik leánya, Gizella, középiskolai nyugalmazott igazgató, viseli gondját a gyermeki szeretetnek legodaadóbb hűségével és önfeláldozásával immár több évtizede. Lakásuk Clearwater, Floridában van, de gyülekezeti tagságukat ma is a Nyugat-Clevelandi magyar evangélikus gyülekezetnél tartották meg.

Az amerikai élet újság és tv jelentéseit ma is érdeklődéssel követi. Angolul jól olvas, de szívéhez ma is magyar anyanyelve van legközelebb. Ezért forgatja naponként a dunántúli magyar evangélikus énekeskönyvet és imakönyvét. Szeret sétálni, de csak már ha felmelegítette a levegőt a floridai napsugár. Az öregeket pedig akkor sajnálja, ha tudja, hogy nincsenek gyermekeiknél.

Isten nagy ajándéka az élet még száz esztendőn túl is. **B.G.**

Rádiómissziói találkozó Ősagárdon

Olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy lapunk Svájcban élő munkatársa több mint négy esztendővel ezelőtt átvette az addigi szerkesztőtől, Terray László norvégiai evangélikus lelkésztől, a norvég evangélikus missziók által támogatott és a Monte Carlo-i székhellyel működő Trans World Radio által rövidhullámon kisugárzott magyarnyelvű adásainak a szerkesztési munkáját. Ez — persze — nem csak azt jelenti, hogy hetenként két 15 perces vallásos műsort kell összeállítania, hanem hogy kapcsolatot kell tartania a hallgatósággal. Ez a múltban főleg csak levelezés által valósulhatott meg, de a keleteurópai változások nyomán 1987 óta semmi akadálya nincs annak, hogy akik személyes látogatást kérnek, azokat a munkatársak meglátogassák. 1988 óta azután évenként sikerült rádiómissziói konferenciákat rendezni, amelyeken az adások fenntartói, a munkatársak és meghívott magyarországi, jugoszláviai és ausztriai hallgatók három napot együtt tölthettek. Az első ilyen találkozóra a muravidéki Alsómarácon, a másodikra a burgenlandi Őriszigeten került sor.

A következő sorokban Pósfay György, a rádiómissziós találkozók rendezője számolt be a harmadik ilyenjellegű konferenciáról.

Az 1990. esztendő októberében megrendeztük a harmadik rádió szolgálati találkozót. Ez sok tekintetben más volt, mint az eddig tartottak. Először is azért, mert első ízben találkoztunk Magyarországon. Azokat a nehézségeket, amelyek még pár évvel ezelőtt ilyen találkozók előtt állottak, elfújta a történelem szele. — Azután ezen az alkalmon köszönthettünk első ízben Erdélyből érkező hallgatókat. — Végül, az elhangzott beszámolók, előadások túlnyomó része ezidén az Úr csodálatos munkájáról tehetett bizonyságot. Így magától érthető volt, hogy ennek a találkozónak a témája egy ismert, magyardallamú — de angolból fordított — egyházi ének kezdősora lett: „Az Úr csodásan működik..."

A találkozóra egy kis nógrádmegyei faluban, Ősagárdon került sor. Ehhez a községhez sok köze van magyar rádiószolgálatunknak. Idestova egy éve annak, hogy minden hónap utolsó szombatján kisugárzott gyermekadásainkban e falu gyermekeinek az énekét és beszédét hallhatjuk, sőt magunk is résztvevői lehetünk az ottani egyházközség lelkésze, Győri János Sámuel vagy felesége által vezetett gyermekbibliaóráknak. Egyébként az említett lelkészházaspár hívta meg még a második, Őriszigeten tartott találkozón a következő, hasonló összejövetelt, az ősagárdi gyülekezetbe.

1990. október 8-án egy kb. 30 személyt kitevő kis sereg igyekezett gépkocsin vagy vonattal és autóbuszon a Vác felett magasodó Naszály hegy mögött elbújt kis falucskába, ahol őket a paplakkal egybeépített gyülekezeti ház melege fogadta. Aznap 4-kor a templomban gyülekeztünk, ahol *Győri János Sámuel* helyi lelkész és a gyermeksereg közreműködésével sor került a megnyitóistentiszteletre, amelyen — mint a többi templomi alkalmakon — számosan résztvettek a gyülekezet vezetői és tagjai közül. Ekkor a *helyi egyházfelügyelő* üdvözölte a külföldi és belföldi vendégeket.

Már a gyülekezeti teremben került sor az összegyülekezettek bemutatására. A meghívott résztvevők közül hárman érkeztek Norvégiából, nyolc felnőtt és két gyermek jött Ősagárdra Erdélyből, a munkatársak Angliából, Németországból és Svájcból utaztak a találkozóra. A jugoszláviai hallgatóságot ketten képviselték, a magyarországiakat tízen. Rajtuk kívül a találkozó egy részén tíz vendég is résztvett.

Vacsora után a magyar adások szerkesztője, *Pósfay György* néhány szót szólt a konferencia témájáról és célkitűzéséről. Elmondta, hogy a beszámolók többsége az Úr csodálatos, de rejtett munkájáról fog szólni. Mindjárt átadta a szót az első előadónak, *dr. Boleratzky Lórándnak,* aki összefoglalta, hogy a tavalyi találkozó óta a magyarországi egyházak milyen új munkalehetőséggel rendelkeznek. — Az egyházi munka egy fontos részéről, az ifjúság közt folyóról, *Fabiny Tamás* kőbányai lelkész beszélt, míg az Izráel államban folyó keresztyén bizonyságtevés nehéz szolgálatáról és az ottani evangélikus gyülekezetek életéről a norvég *Vikum Arvid* számolt be, aki jelenleg a Tel Aviv-i evangélikus egyházközség lelkipásztora. Az esti áhítatot *Ádámi László* nyáregyházi lelkész tartotta.

Kedden, október 9-én, ismét a templomban találkoztak a résztvevők, ahol *Dolinszky Árpádné Bátori Márta* a jugoszláviai Bajsa lelkésze, magyarázta az Igét. A nap megnyitóelőadását *Ferenczy Zoltán* nyugalmazott evangélikus lelkész tartotta, aki a Norvég Egyházi Misszió Gyarmat utcai központjának az evangélizációs munka számára fontos szolgálatát ismertette. Ezután beszámolók hangzottak el a két történelmi protestáns egyházban jelenleg megindulóban levő evangélizációs munka felől: *Széll Bulcsú* kispesti lelkész az Evangélikus Egyház, *Nagy Károly* lelkipásztor a Református Egyház ezen a téren folyó szolgálatáról szólt. Igen érdekes volt *Ferenczy Erzsébet* előadása, aki az utóbbi időben erőteljesen megindult hitoktatási és gyermekmunka nehézségeivel és örömeivel foglalkozott. — Az ősagárdi gyülekezet asszonyai által elkészített finom ebéd után a házigazda, *Győri János Sámuel* a korszerű kommunikációs eszközöknek az egyházi munkában való felhasználását ismertette, sőt azok alkalmazását be is mutatta.

Ezután került sor a hasonló találkozókon is mindig a napirend részét képező kirándulásra. Ezúttal Felsőpetény és Nógrád községek evangélikus templomait tekintették meg a résztvevők. Az előbbi községben jelen voltak a paplakon egy hittanórán, az utóbbiban megtekintették az épülő paplakot és gyülekezeti házat. Itt a helyi gyülekezet szeretetvendégséggel várta a kirándulókat. Az idő nagyon kellemes volt és a nógrádi dombok fái és bokrai szép őszi színekben pompáztak.

A délutáni, illetőleg esti munka egyrészt *Ferenczy Zoltán* bibliatanulmányából — aki Pál apostol athéni látogatásának a jelentőségével foglalkozott, — másrészt az erdélyi helyzetről és a jugoszláviai gyülekezet munkájáról szóló beszámolókból állt. Az előbbit *Deák Ödön* nyugalmazott nagyváradi, az utóbbit *Dolinszky Árpád,* vajdasági magyar esperes tartotta. Ezen az estén került sor a templomban tartott és úrvacsorával egybekötött istentiszteletre, amelyen igét hirdetett *Terray László* norvégiai lelkész. A vacsorát követően szólt *Thorsen Haktor* norvég misszionárius a Norvég Lutheránus Missziói Közösség afrikai, ázsiai és délamerikai munkamezőiről érkező örvendetes hírek felől. Az esti áhítatot *Győri Jánosné* vezette.

Szerdán, október 10-én *Sipos Kálmán* újkenézi lelkipásztor végezte a templomban tartott reggeli áhítat szolgálatát. A délelőtt folyamán a rádiómissziónak az elmúlt 12 hónap során végzett magyar és másnyelvű munkájáról beszámolt *Pósfay György* genfi és *Pátkai Róbert* londoni lelkész, *Kelemen Erzsébet* diakonisszatestvér és *Thorsen Haktor* norvég misszionárius. Délután ugyancsak említett norvég barátunk tartott bibliatanulmányt a hálóról, majd sor került annak a megbeszélésnek a megtartására, amelynek ez volt a címe: „Mit tehetünk a rádiószolgálat jövendőjéért?" Ezt *Pósfay György* vezette. E tanácskozás végén egy hét pontból álló, javaslatokat is tartalmazó nyilatkozatot fogadtak el a jelenlevők, amelynek pontjai közül itt csak kettőt említünk meg. Így azt javasolták a találkozó résztvevői, hogy 1991-ben, a IV. találkozó nyilvános — tehát mindenki számára nyitott, — evangélizációs jellegű alkalom legyen, továbbá,

(Folytatás a 4. oldalon)

Régi karácsonyok

Úgy volt az, hogy ötesztendős asszony voltam, s már a hetedik helyt laktam. Szegény urammal úgy voltunk, mint a madarak. Összekőttünk, nem volt semmink. Oda akarok kilyukadni, hogy mivel hogy most karácsony jő, eszembe jutott az a valamikori karácsony, amelyik nehéz volt, s mégis olyan igazi szép karácsony.

Dolgozgattunk, mint szegény emberek, Isten kegyelmiből egy kis disznócskát vágtunk, meg aztán a kicsi családomnak, a két gyermeknek úgy varrtam meg a kicsi ruhácskát éjszaka, hogy ne lássák: „Azt hozta az angyal." Meg edénykét, amiből egyenek. Meg az uramnak is úgy csináltam meg az ingét, hogy ne lássa, tudjon örvendeni neki.

Így aztán eljött a karácsony szombatja. Falusi asszony nem úgy van, hogy kéznél van minden. Meg kellett süssek mindent: kenyeret, kalácsot. Hát felkőttem én még két órakor, megsütöttem a kenyeret, a kalácsot. Mikor a kicsi gyermekeim felkőttek, azt kérdezték:

— Édesanyám, hányat kell még aludjunk, hogy jüjjön az angyal?

Megsimogattam őket, megcsókoltam. Ki nem szereti az ő kicsinyeit?

— Tudjátok, mit? Nem kell többet aludjatok, ma öste jün az angyal. Már járt is itt valahol, a kert alatt. Mikor mentem ki, nézzétek, mit kaptam: két csuprocskát, s a két csuporban két kicsi kalács. Nézzétek, milyen pirosra van sülve? Látjátok? Jók voltatok, szót fogadtatok, esténkint imádkoztatok, most nektek ilyen szép fényes hajú kalácsot hozott. Még melegecske.

Kicsi butácskák, csak pislogtak rám, tartották a kicsi tenyerüket, beléborítottam a csuporból a kalácsot.

— Édesanyám, hát az angyalka tud ilyen szép kalácsot sütni? Belékaraphatunk?

— Megkezdhetitek, persze, belékaraphattok, csak először meg kell köszönni a Jézuskának, hogy nektek ilyen előre küldött angyalfiát.

Hát szépen letérgyeltek, persze az agyagos padló fel volt tapasztva, s a két kicsi elmondta az asztali áldást:

„Mindenek szemei tereád néznek, édes Istenem, te adsz eledelt alkalmas időben, te töltesz be minden élőlényt a te áldásoddal, ámen."

Akkor aztán akkorát haraptak a kalácsból, hogy még most is örvendek, ha rá gondolok. Csak úgy ropogott a haja a kis egérfogacskáik között.

Aztán persze nem volt sok időm gyönyörködni, mert sok dolgom volt. Kellett készíteni az ünnepre, mert akkoriban úgy volt, hogy ünnep első napján nem volt szabad semmit se készíteni. Örvendtek, hogy estére megjön az angyal. Nem volt akkor karácsonyfa, mint amilyen a mai házakban, a városi blokkokban, hogy a földtől a plafonig. Honnét, honnét nem, az uram összeszedett vagy hatnyolc fenyőgallyat, egy fára rádrótozta a fenyőgallyakat, még a végén én is azt hittem, hogy igazi karácsonyfa. Annak előtte való napokban olyan magamfőzte szaloncukrot csináltam, selyempapírt vettem, megvagdostam a szélit, belecsomagoltam a cukrot, s úgy tettem a fára. Megaranyoztam a diót, legyen aranydió is, hozott az uram mogyorót, piros almát, azokat is fölaggattuk a fára, ilyen volt az akkori karácsonyfa. Egyszerű viaszgyertyát aggattunk reája, csillagszóró eszünkbe se jutott.

A mai karácsonyfán sok a szaloncukor, csokoládék, viaszgyertya, csillagszóró, villanyvilágítású gyertyák. A karácsonyfa alatt rengeteg játék, de olyan közömbösen állják körül!

Mi hiányzik a mai szentestén? Talán a szeretet? Talán a meghittség? Gazdag ajándékok, közömbös arcok.

ERŐS VÁR
AMERIKAI MAGYAR EVANGELIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for $6 per year by the Hungarian Conference—Evangelical Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to ERŐS VÁR P.O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 6 (265) Vol. 56.
DECEMBER 1990

Az "Evangelical Lutheran Church in America" Magyar Konferenciájának lapja.
Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre
Munkatársak:
a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!
Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:
"ERŐS VÁR"
P.O. BOX 02148
CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 6 dollár, Kanadában és egyéb külföldön évi 8 US dollár, vagy 10 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

Rádiómissziói találkozó...

(Folytatás a 3. oldalról)

hogy a norvég missziók magyar rádiószolgálati munkájának a támogatására alakuljon meg egy magyarországi tanácsadótestület, amelynek a tagjai közé négy személyt Ősagárdon már meg is választottak. — Az ezt követő záróistentisztelet igehirdetését *Pátkai Róbert* londoni esperes végezte, *Brebovszky Gyula* tápiószentmártoni lelkész pedig igét olvasott és imádkozott. Végül, a vacsora utáni kötetlen együttléten — „morzsaszedés" keretében — került sor a konferencia kiértékelésére. Még filmbemutatók és közös éneklés következtek, majd esti áhítat zárta be az együttlétet. Néhányan még aznap este, mások csak másnap reggel mondtak búcsút a szép nógrádi tájnak és a kedves vendéglátóknak, hogy visszatérjenek oda, ahonnan pár nappal korábban elindultak és elvigyék mindenhova a hírt: „Az Úr csodásan működik!"

Sokunk véleménye szerint az is az Ő csodálatos működéséhez tartozott, hogy ez a III. magyar rádiószolgálati találkozó megvalósulhatott!

Nem az az öröm, nem az a boldogság, ami az én gyermekeim arcán volt. Reggel felébredtek:

— Nézd meg, járt-e az angyal?

Nagyon örvendtek annak az egyszerű ajándéknak: kicsi tányér, ing, csupor, kötény. A csuporban dió, alma. Uram is megkapta a maga ajándékát. Nekem maradt az az öröm, hogy az enyémeknek tudtam örömet szerezni. Minden volt, mint más háznál, csak éppen pénz nem volt. El voltam keseredve: mi lesz most, ha jönnek a kántálók? Tudunk adni nekik valamit? Elmentem öreg szüleimhez, megkérdezni: tudnak-e kölcsönözni vaj egypár lejt. Nem messze laktak tőlem. Mielőtt bekopogtam volna, megkérdeztem:

— „Szabad-e kántálni?"

Hallom édesanyám jól ismert hangját:

— Szabad.

Elkezdtem szépen az éneket:

„Betlehemi pusztán örvendetes hír van..."

Ráismert a hangomra, s ott bent, reszketeg hangjukkal ők is kísérték az én kántálásomat. Mikorra elvégeztem a kántálást, elmondtam a beköszöntőt:

Eljött a vendég, kit a világ vára,
Megnyílt általa az egeknek vára.
Az áldott csemete az égből leszálla,
Értünk az Atyához kezesnek beálla.
Számunkra adjon jó időket,
S áldással befolyó sok jó esztendőket.

Bémentem, megcsókoltam őket. Eldiskuráltunk, s elmondtam, hogy a kicsi karácsonyfa megvan, éjszaka az urammal feldíszítjük. Elbeszélgettünk az efféle alkalomhoz illő dolgokat, de biza nem volt lelkem pénzt kérni. Elköszöntem szépen, kívántam boldog felvirradást, s boldog ünnepeket. Indultam haza. Ahogy mentem keresztül a kerteken, igen nagyon megkeseredtem. Megálltam, s kisírtam magamat atyásan.

Kisírt szemmel értem haza. Szegény uram, amikor meglátott:

— Zsuzsika, miért sírtál, fiam? Baj van apádékkal?

— Dehogy van baj!

— Akkor miért sírtál?

— Sírt a bosszúság. Csak erősen hideg van, kicsípte az arcomat.

Nem feszegette tovább a kérdést. Hát egyszer megzörgetik az ablakot:

— Szabad kántálni?

Megreszketett a csontomban a velő. Uram rávágta: „szabad".

Hát elkezdik, hogy: „Mostan kinyílt egy szép rózsavirág" — a kántáló éneket. Én meg reszkettem, hogy már én mit tudjak ezeknek adni. De mikor elvégezték a kántálást s a beköszöntést, uram mondja:

— Gyertek bé!

Gondolom: „Ennek is elment a sütnivalója." Há mért hívja bé ezeket az asszonyokat? De uram egykettő kivette a kalácsot az almáriomból, háromfelé vágta a három cigánynénak. Felment a hiúba, hozott egy tál diót, egy tál almát, beléöntötte a szatyorba. Meg voltak elégedve ők is, s ekkor megtelt az én lelkem is nyugalommal: lám csak, el lehet intézni, akiben jó érzés van és szeretet. A három cigánynné elment nagy boldogan, s én újból sírva fakadtam.

— Mi baj van? Megint sírsz?

Most már örömömben sírtam, hogy olyan embert rendelt nekem az Isten, akinek a nehézségekben is jár az esze.

— Tudod, mikor jöttem haza, azért fakadtam sírva, mert nincs pénz a háznál.

— Ó, fiam, amíg kenyér van, kalács van, van apróság, dió, hát szabad ezen búsulni?

Akkor megtanultam, hogy a családban a legnagyobb gazdagság a megelégedés. Ha szegény is vagy, ha van megértés, annál nincs nagyobb kincs.

Mert igen szegények voltunk, gyermekeink mégis boldogan emlékeztek az összetákolt karácsonyfára. Egyszer azt mondja nekem a lányom:

— Édesanyám, miért nincs máma olyan boldog karácsony? Én most megcsinálok mindent: tésztát sütök, a karácsonyfa a földtől a plafonig ér. Csak nincs meg az a szeretet, csak a szeretetlenség. Miért van ez így?

Erre nem tud felelni a világon senki se.

Kolozson, Erdélyben, néprajzi gyűjtésből a nyolcvanas évek elejéről. Elmondta György Zsuzsanna. Magnófelvétel. (Nagy Olga: Asszonyok könyve. Magvető, 1988.)

Asbóth tábornok végső nyugvóhelye

Az evangélikus *Asbóth Sándor*, a magyar szabadságharc mérnökkari tisztje, Kossuth Lajos főhadsegéde, az amerikai polgárháború hőse, Lincoln tábornoka, az Egyesült Államok argentínai nagykövete 1868 óta nyugodott a Buenos Aires-i angol temetőben. (Az *Erős Vár* 1972. áprilisi számában kitűnő méltatást olvashattunk róla *Asbóth Gyula* akkori detroiti lelkészünk tollából.)

Az amerikai magyar társadalom kezdeményezésére Asbóth Sándor hamvait most 122 év után visszahozták, hogy — kívánsága szerint — „fogadott hazája szabad földjén" pihenhessen.

Az újratemetéssel kapcsolatos első szertartás október 14-én volt a Berkeley Springs-ben (WV) levő Mount Tabor Magyar Park „Alba Regia" emlékkápolnájában, ahol a magyar szervezetekből alakult emlékbizottság köszöntötte a hazatért vándort. Az egyházi szolgálatot *Markovits Pál* evangélikus lelkész és *Vitéz Baán OFM* végezte.

Nemzeti ünnepünkön, október 23-án történt meg a végső sírbahelyezés az Arlingtoni Nemzeti Temetőben teljes katonai és állami pompával. *Asbóth Gyula*, elhunyt lelkészünk fia vezette a kiterjedt család képviseletét. Az Egyesült Államok kormánya és az amerikai haderők magasrangú kiküldöttei, Argentína követe, a magyar külügyminisztérium és a washingtoni követség, úgyszintén az amerikai magyarság szervezetei és számos tagja volt jelen ezen a történelmi jelentőségű dísztemetésen. *Bernhardt Béla* evangélikus lelkész, a család közeli barátja, valamint *B. Burslie* ezredes tábori lelkész végezte az egyházi szolgálatot.

Aktív egyháztagság — hitünk tudatos vállalása

Abban az időben, amikor az orgonákat még lábbal fújtatták, egy humoros kedélyű harangozó, a kántornak arra a megjegyzésére, hogy ma sokat orgonáltam, ezt szokta válaszolni: nem „tam", hanem „tunk". Vagyis nem orgonáltam, hanem orgonáltunk. Ugyanis ő fújtatta az orgonát. Kissé eltúlzott formában, de mégis jól mutatja, hogy a keresztyén élet, az egyházhoz való tartozás mindig „csapatmunka". Képzettség dolgában nem egyenértékű a művészi fokon játszó kántor és az orgonát fújtató harangozó fizikai munkája, de mindkettő nélkülözhetetlen.

Az istentisztelet és az egyház egész szolgálata nem csupán néhány lelkész vagy gyülekezeti munkás fáradozása, hanem az egész gyülekezet ügye. A keresztyén ember nem a világ nagy népstadionjának a lelátójáról szemléli az eseményeket, hanem maga is a küzdőtéren van. Péter apostol az egyházat, a gyülekezetet egy olyan lelki házhoz hasonlítja, amelyben a tagok, mint élő kövek épülnek bele az állandóan épülő házba. Napjainkban különösen is fontos erre figyelnünk, mert a közgondolkodásban „elpaposodott" az egyház. Bizonyára nem csupán a lelkészek az okai ennek. Hiszen könnyebb kívülről, közömbös „tárgyilagossággal" szemlélni a gyülekezet életét, mint benne felelős tevékenységgel részt venni. Az Újszövetség egyértelmű bizonyságtétele szerint a gyülekezetben élni mindig aktív egyháztagságot jelent. A hit tudatos vállalását és megélését.

Hitünk tudatos vállalásához azonban tudnunk kell, hogy kiben hiszünk. Pál apostol Jézus Krisztusról úgy tesz bizonyságot, mint aki tudja, hogy kiben hisz. A „tudom, kiben hiszek"-ből következik a „tudom, mit hiszek". A tudom kiben és mit hiszek aktivizálja az életemet. S kezdem felismerni a szolgálatnak azt a gazdag sokféleségét, amelyekkel nem száraz ág vagyok a Szőlőtőn. A szőlővessző gyümölcstermése nem rendkívüli dolog. Ez a természete. Ezért is használja Jézus az Ő követésében élő ember számára ezt a képet. A hitben való életnek az aktivitás, a hit tudatos vállalása a természete.

A gyülekezet életében nemcsak a lelkésznek, presbiternek, kántornak, őrállónak stb. van sok és fontos feladata, hanem minden tagnak. Íme példaként néhány a reánk váró, nem mindig látványos, de sokrétű és fontos szolgálatokból. Egy nagyvárosi gyülekezetünk 80 év feletti tagja kéthetente bekopogtat a környékén lakó gyülekezeti tagok otthonába: kedves testvérem, szeretettel emlékeztetem, hogy holnap körzeti bibliaóránk lesz. Ágyhoz kötött idős néni — az ő szavait idézve — „naponta végigimádkozza utcája lakóit". Nem helyettük, de érettük végzi a közbenjáró imádkozás áldott szolgálatát. Van, ahol a fiatalok rendszeresen látogatják a gyülekezet elöregedett, testi és lelki segítségre szoruló tagjait. Másutt magnetofonkazettán viszik el a betegek és öregek otthonába a gyülekezet istentiszteletét.

Az aktív keresztyén élet éltetője a gyülekezet istentiszteleti és egyéb alkalmain való rendszeres résztvétel. Hiszen itt van az imádkozás mellett — az aktív egyháztagság forrása. Töltekezés Isten igéjével és szentségének megújító ereje a gyülekezet közösségében. Hitünk tudatos vállalása az is, ha gyermekeinket és unokáinkat hitben neveljük. Valamint az is, ha magaménak érzem és vallom egyházam örömeit, gondjait, terheit és feladatait. Nem a lelátóról szemlélem, nem csupán drukker vagyok a hit mindennapos harcában és megélésében. Ahogyan szépen fogalmazta meg valaki: Az aktív keresztyének Jézus világgal való szolidaritásának a megjelenítői, „Isten partnerei", üdvösséget munkáló cselekvésének a munkatársai.

Sárkány Tibor
(Ev. Naptár)

Károlyfalvi Béla

Életében és halálában egyaránt bizonyos volt az üdvösségben, mert Urának a bűneinkből megváltó kegyelmére bízta magát.

1912. szeptember 9-én született a Bács-Bodrog megyei Nemesmiliticsen (a szerb megszállás óta: Svetozar Miletic). Vasutas szüleinek első fia, szemefénye volt. Hódmezővásárhelyen végezte a gimnáziumot, a soproni Teológián készült a lelkészi szolgálatra, melyre Raffay Sándor püspök szentelte fel. Rövid ideig volt segédlelkész Orosházán, hamarosan az orosz frontra került mint kitüntetéssel szolgáló tábori lelkész főhadnagy. 1944-ben a budapesti Deák téri gyülekezetben szolgált segédlelkészként dr. Keken András mellett. Ezután ismételt katonai szolgálat következett, majd hadtestével nyugatra került és a brit zónában esett hadifogságba. 1948-ban Angliába jutott. Azonnal megkezdte London környékén a magyar evangélikusok összegyűjtését. Négy év alatt a kicsiny missziói gyülekezet heti átlaga 20-ról 50-re növekedett. 1952-re azonban hívei legnagyobb része a kanadai kivándorlást választotta s így lelkészük is követte őket.

Kanadában a korábbról fennmaradt gyülekezeti keretekre próbált építeni; Torontóban, Montreálban és más városokban tartott rendszeresen istentiszteleteket, igen mostoha körülmények között. A hívek összetartását szolgálta a *Jöjjetek Énhozzám* c. sokszorosított folyóirat, melyet már Angliában kezdett el s itt is havonta szétküldte minden ismert címre. Megélhetése nem volt biztosítva, ezért sok helyen vállalt kisegítő szolgálatot más gyülekezetekben is. Az ottawai egyetemen könyvtárosi képesítést szerzett 1972-ben (Baccalaureate in Library Science), remélvén, hogy ezzel jövőjén segíthet. Kedves soproni professzorával, dr. Deák Jánossal, akitől tanulta a héber nyelv és az ószövetségi tudományok szeretetét, annak élete végéig levelezés útján szoros kapcsolatban maradt. Nyugdíjas éveiben egészsége egyre romlott, végül Olga húga családi otthonában nyert szerető gondozást és ápolást.

Teremtő Ura 1990. október 9-én, 78 éves korában hívta haza Nt. Károlyfalvi Bélát. Gyászistentisztelet volt a Port Credit-i (ON) Szent Márk ev. templomban Neil Mittelstaedt ottani lelkész és dr. Baksa Csaba ref. lelkipásztor szolgálatával. Hamvait családja hazavitte. Az orosházi ev. gyülekezet temetőjében nyert nyugvóhelyet november 22-én. Győri Gábor lelkész és Pintér János esperes hirdette a szolgatárs földi maradványai felett a feltámadás igéit.

„Bizonyára jóságod és kegyelmed követnek engem életem minden napján, s az Úr házában lakozom hosszú ideig." (Zsolt 23:6)

Karácsony igazi öröme

Assisi Ferenc idejében (XII. sz.) az emberek már nagyon elfelejtették mi is a karácsony igazi öröme. Az ünneplést a jó és sok evésben látták.

Egyszer Assisi Ferenc rendházát egy előkelő egyházi személyiség látogatta meg. Éppen karácsony ünnepe volt. A barátok a vendég tiszteletére szentestén gazdagon megterítették az asztalt. Amikor Ferenc cellájából kilépve látta az előkészületeket, kimentette magát és azt mondta, hogy ő később érkezik a vacsorához.

Vacsora közben kopogás hallatszott az ajtón. Amikor kinyitották az ajtót, a barátok legnagyobb ámulatára rendfőnökük, Ferenc lépett be kopottan, mint egy vándor, botjára támaszkodva, zsákkal a hátán. Odalépett az asztalhoz és így szólt: „Adjatok az Úr nevében éhező felebarátotoknak". A barátok a csodálkozástól nem tudtak megszólalni, a vendég, aki nem ismerte Ferencet, egy tányér ételt nyújtott át neki.

Ferenc az asztal mellé a földre ült, majd a néma csendet feddő, de szelíd szavával törte meg:

— Testvéreim, ti megfeledkeztetek arról, hogy az Úr ezen a napon jött a világra. Alázatosan jött, hogy a vakok szemeit megnyissa, a betegeket meggyógyítsa és a szegényeken segítsen. Úgy gondoljátok, hogy a követei lehettek, ha nem így cselekszetek?"

Assisi Ferenc rendtársait elmélyültebb karácsonyünneplésre akarta rávezetni. Felelősséget érzett Isten minden teremtményéért, emberért, állatért egyaránt.

Karácsony ünneplésünk nem lehet olyan önfeledt, hogy megfeledkezzünk az emberré lett Isten Fiáról és azokról, akik a világon kenyérre és a közelünkben szeretetünkre éheznek.

ÖTVENEGY ÉV UTÁN, Kunos Jenő volt kínai misszionáriusunk (Sebring, FL) ez év szeptemberében négy héten belül 18 szolgálati alkalmat kapott Magyarországon. Igehirdetéssel, előadással szolgálhatott templomokban, előadótermekben, a teológiai akadémián, néha háromszor naponta. Megható volt, hogy egy falusi gyülekezet tagjai egy hétfői napon — a szüret első napján — megszakították munkájukat, hogy a missziói alkalmon jelen lehessenek.

Kunos Jenő és felesége, Natália, igen hálásak az Úrnak, hogy kifejezhették a külmisszió barátai előtt köszönetüket azoknak a hívőknek is, akik kínai szolgálatuk idején imádsággal és anyagi áldozattal támogatták munkájukat.

„Meghalt Mátyás, oda az igazság"

— 500 éve halt meg Mátyás király —

Apja nagy érdemei és jó híre tette őt királlyá. Uralkodásában sok baja volt a főurakkal. Az országot sokfelé széthúzó urak hatalmát sikerült neki megtörni s egy centralizált hatalmat kiépíteni. A bárók gazdagságát és kiskirálykodását megtörve, személyében egyeduralmat hozott létre. A mondák szerint sokszor álruhában járta országát, kiszimatolta a közhangulatot s mint „igaz bíró", rendet teremtett.

Mondák sokasága született a nép ajkán, amiből kóstolóul kettőt mutatok be:

A tolvaj ispán

Az ispán lopta az uraságot, az uraság büntetésképpen az ispánt levetkőztette, az erdőbe fához köttette, hogy ögyék mög a szúnyogok. Két-három óra múlva kiküldte az erdészt, hogy nézze meg, mit csinál.

Az erdész kimönt, nem látszott az ispán teste, annyi volt a szúnyog rajta. Már akkor közdtek mögtelni. Az erdész kezdte legyingetni, hajtani a szúnyogokat.

Az uraság kiment az erdész után, mert az erdész soká jött, leskelődött utána. Mikor az erdész hajtogatta a szúnyogokat, azt mondja az ispán:

Ne hajtsd el rúlam, ne hajtsd, mert ha ezt elhajtod, még éhesöbb gyön.

Akkor mondta az uraság:

Ereszd el a gazembört, hadd mönjön vissza a hivatalába, ez már lopott magának öleget, ha másikat fogadok, újra kezdi a lopást."

*

„Mátyás király mög a csillagász"

Egyször Mátyás király elmönt a jóssal sétálni. Kérdezi tőle „lösz-e esső?"

A jós azt mondi, hogy nem, nagyon szép üdő lesz. A juhász hallotta a beszélgetisököt, azt mondi a királnak:

„Uram, én úgy vélöm, hogy esső lösz, mert a szamaram ordétott, az pedig essőt jelönt."

Hát mégis möntek tovább. De ujjan eső jött, hogy bőrig áztak.

Esső után odaszólt Mátyás király a jósnak:

„Ebből az igazság mégiscsak áll, hogy a szamár a csillagász s a csillagász a szamár."

Legyen e két rövid monda példa arra: nem baj, ha a király igazságos!

Hernád Tibor

Először!

Úgy-e, sose volt még karácsony?
Követei a messze mennynek
először hoznak hószín szárnyon
fényességes, nagy örömöt!
És titkos útján Betlehemnek
a pásztorok először mennek
a hírre, hogy egy kicsiny Gyermek
fekszik jászlon, barmok között.
Földünk felett először száll ma
ujjongó angyali hozsánna!
S ragyogóarcú kisgyerek:
a pásztorokkal Betlehemben,
hova sietve hívtak engem,
én is először térdelek.
Kis imádságom félve mondom.
Csudálkozom a csodadolgon,
a jászlon és a Gyermeken...
ezen a koldús-királyságon,
égigujjongó éneken.

Először! Soha nem hallottam!
Nem megszokottan és kopottan.
Először hoztak lépteim
erre a boldog hódolásra.
S a századok s az éveim
szertefoszlottak, ködbevesztek.
Először! Hisz ma született meg!
Ma született meg! Énnekem!
Angyalokéval együtt ujjong
új örömmondó énekem.

Hozsánna! Ámen. Így legyen!

Túrmezei Erzsébet

KELET-ÉSZTORSZÁG Virumaa nevű községében ezen a nyáron helyezték el egy új evangélikus templom alapkövét. Ez az első evangélikus templom, amit Észtországban a 2. világháború után Isten dicsőségére emeltek. A többszáz főből álló közönség könnyes szemekkel volt tanúja az eseménynek. Falujuk első új épületét egy millió rubel költséggel az Úrnak építették. Minden más épület várhat.

Az észt evangélikusok hitbeli és erkölcsi alapja nem rendült meg az elnyomatás évtizedeiben.

Egy finn tudósító, Elenius Jaakko, fájlalta riportjában, hogy ezzel szemben a finnek jólétükben az anyagiasságot előbbre valónak tartják, mint a lelkiek utáni vágyat.

(Hengellinen Kunkauslehti, 1990. november
fordította J. K.)

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: *DO NOT FORWARD*
SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102

Mese a pásztorkutyáról

A betlehemi pásztorok között volt egy pásztor, aki a bárányokat nyírta. Nyírás előtt szeretettel megsimogatta az állatokat, majd vigyázva, óvatosan vágott bele a puha bundába, nehogy kárt tegyen bármelyikben is. A bárányok nyugodtan tűrték a nyírást és szívesen adták oda puha gyapjukat. Ha kis báránykák kerültek sorra, a pásztor az anyaállat mellé ült és csendesen addig beszélt hozzá, amíg a bundácska le nem került a kis állatról. A pásztor szerette a nyájat, de nem őrizhette azt, mivel vak volt.

Ezért nem láthatta a szent éjszaka fényességét sem. Barátai nagy izgalmukban nem közölték vele a látottakat. A vak pásztor csak a mennyei hangokat hallotta és azután azt, hogy a többiek elfutottak. Egyedül maradt a nyájjal... Egy követ tapogatott ki magának, ráült és tenyerébe hajtotta a fejét. Nagyon elhagyatottnak érezte magát. „Megtartó született ma néktek!" — mondta az idegen olyan hangon, amilyet még nem hallott soha. Így hát az ő Megváltója is megszületett! Lám, a többiek nem vitték magukkal a Megváltó elé. Ó, bárcsak lenne valaki, ki őt is odasegítené a kisgyermekhez, aki jászolban fekszik pólyába kötve, ahogy az idegen mondta.

Hideg, nedves érintést érzett a kezén, egy puha nyelv végignyalta az arcát. Boszszúsan tolta félre a pásztorkutyát. A kutya azonban nem hagyta magát eltolni. Türelmetlenül és erőszakosan nyüszített és idegesen csóválta a farkát. Valamelyik bárannyal történt baj? — gondolta hirtelen a pásztor. Fogta az övét és rákötötte a kutya nyakára, az öv másik végét pedig kezében tartotta. Már sokszor hagyta magát így vezetni a mezőn át. Amint mentek, egyszerre csak nem érezte a nyáj közelségét, az út egyre ismeretlenebb lett. Néha-néha megbotlott a kiálló kövekben. Rángatni kezdte a kutya nyakán az övet, meg akarta állítani az állatot. A kutyát azonban nem lehetett visszatartani, húzta a pásztort előre. Mintha házak közé jutottak volna. A lépések zajáról egy udvar bejáratára lehetett következtetni. A kutya hangos, örvendező hangot adott, mint ahogy akkor vakkantanak a kutyák, amikor gazdájukat köszöntik. De tovább húzta a pásztort. Fejek érintéséből érezte, hogy térdelő emberek között lépked, arcát friss széna szaga csapta meg. A kutya ekkor hirtelen megállt és hosszan, éneklő hangon ugatni kezdett. Azután a nagy, erős állat lefeküdt a földre és csendben, mozdulatlanul maradt.

A vak pásztor előrenyújtotta a kezét és tapogatózni kezdett. Csak ürességet markolt tenyerével. Ekkor letérdelt a kutya mellé. Kezei négy kereszt alakú durva fát tapintottak meg, amelyek tetején egy kis ládikó helyezkedett el. A ládikóból széna és egy kendő csücske lógott le. „Megváltó, Megváltó, Te fekszel itt?" — kérdezte a vak pásztor mély, megindult hangon. A legtöbb kisgyermek sír, amikor megszületik. A jászolban fekvő csecsemő vidáman játszott kis kezeivel, majd hirtelen a jászol durva deszkájához ért és rásimult a vak pásztor és a csendesen ziháló kutya fejére, mintha megáldotta volna őket.

(Fordítás németből)

Két dolog érthetetlen előttem:

— Isten változatlan szeretete az ember iránt, tekintet nélkül arra, hogy az ember mennyire hálátlan,

— és az emberek hálátlansága Isten iránt, bár Isten annyira szereti őket.

Luther

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1991. JANUÁR HÓ

1. **Újév.** Fil 2:9-13 — Lk 2:21
2. 2Móz 2:1-10 — 1Móz 1:1-13
3. 5Móz 33:26-29 — 1Móz 1:14-25
4. 2Kor 6:14-16 — 1Móz 1:26-2:4a
5. Zsid 13:8-9b — 1Móz 2:4b-17

VÍZKERESZT — JAN. 6.
Heti ige: 1Jn 2:8

6. Ef 3:2-12 — Mt 2:1-12
7. 1Ts 5:5-11 — 1Móz 2:18-25
8. 2Kor 4:3-6 — 1Móz 3:1-13
9. 1Jn 2:7-11 — 1Móz 3:14-24
10. 4Móz 24:15-19 — 1Móz 4:1-16
11. Jn 1:15-18 — 1Móz 4:17-26
12. 1Jn 2:12-17 — 1Móz 6:5-22

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN. 13.
Heti ige: Rm 8:14

13. Csel 10:34-38 — Mk 1:4-11
14. Józs 3:5-11 — 1Móz 7:11-24
15. Mk 1:1-8 — 1Móz 8:1-12
16. Jn 3:22-30 — 1Móz 8:13-22
17. Kol 2:3-10 — 1Móz 9:1-17
18. 1Kor 1:26-31 — 1Móz 11:1-9
19. Jn 5:19-24 — 1Móz 12:1-9

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN. 20.
Heti ige: Jn 1:17

20. 1Kor 6:12-20 — Jn 1:43-51
21. 2Móz 34:29-35 — 1Móz 12:10-20
22. Jn 12:34-41 — 1Móz 13:1-18
23. Rm 8:14-17 — 1Móz 14:1-16
24. Lk 6:1-11 — 1Móz 14:17-24
25. Jn 7:25-30 — 1Móz 15:1-21
26. Jel 1:9-18 — 1Móz 16:1-16

VÍZK. U. 3. VAS. — JAN. 27.
Heti ige: Dán 9:18

27. 1Kor 7:29-31 — Mk 1:14-20
28. 1Sám 15:35b-16:13 — 1Móz 17:1-14
29. Dán 9:18, 20-24 — 1Móz 18:1-15
30. Jer 9:22-23 — 1Móz 18:16-33
31. 1Kor 3:5-10 — 1Móz 19:12-29

1991. FEBRUÁR HÓ

1. Mal 3:13-20a — 1Móz 21:1-21
2. Lk 17:7-10 — 1Móz 22:1-19

VÍZK. U. 4. VAS. — FEB. 3.
Heti ige: Zsid 3:15

3. 1Kor 8:1-13 — Mk 1:21-28
4. 5Móz 32:44-47 — Rm 1:1-7
5. Mk 11:15-19 — Rm 1:8-15
6. Mk 6:1-6 — Rm 1:16-17
7. Mk 4:26-29 — Rm 1:18-32
8. 2Kor 12:1-10 — Rm 2:1-16
9. Zsid 6:4-8 — Rm 2:17-29

VÍZK. U. UT. VAS. — FEB. 10.
Heti ige: Lk 18:31

10. 2Kor 3:12-4:2 — Mk 9:2-9
11. Lk 13:31-33 — Rm 3:1-8
12. Lk 10:38-42 — Rm 3:9-20
13. **Bőjtkezdet.** Joel 2:12-19 — Rm 3:21-26
14. 2Pt 1:2-11 — Rm 3:27-31
15. 2Kor 7:8-13a — Rm 4:1-12
16. Dán 5:1-30 — Rm 4:13-25

BŐJT 1. VAS. — FEB. 17.
Heti ige: 1Jn 3:8

17. Rm 8:31-39 — Mk 1:12-15
18. 5Móz 8:11-18a — Rm 5:1-5
19. Jób 1:1-22 — Rm 5:6-11
20. Mk 14:17-31 — Rm 5:12-21
21. 2Kor 6:1-10 — Rm 6:1-11
22. Lk 22:31-34 — Rm 6:12-23
23. Zsid 2:10-18 — Rm 7:1-6

BŐJT 2. VAS. — FEB. 24.
Heti ige: Rm 5:8

24. Rm 5:1-11 — Mk 8:31-38
25. Zsid 11:8-10 — Rm 7:7-13
26. Jn 8:21-30 — Rm 7:14-25
27. Mk 14:32-42 — Rm 8:1-11
28. 2Kor 13:3-6 — Rm 8:12-17

(J)